

Pelastakaa Lapset

LASTEN SUOJELU JA NETTIVIHJE -TOIMINNON VUOSIRAPORTTI 2024

Euroopan unionin
osarahoittama

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämän tekstin laatijoiden näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin kantaa. Euroopan unioni ja avustuksen myöntävä viranomainen eivät ole vastuussa niistä.

LASTEN SUOJELU JA NETTIVIHJE -TOIMINNON VUOSIRAPORTTI 2024

Vuonna 2024 Nettivihje vastaanotti 8 615 vihjettä lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta. Lisäksi aiheesta koulutettiin 1 595 ammattilaista, jaettiin tietoa 1 848 vanhemmalle heille järjestetyissä tilaisuuksissa ja tavoitettiin satoja tuhansia ihmisiä kampanjoilla ja markkinoinnilla. Kyseessä oli 23. vuosi, jolloin Nettivihje teki työtä lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on valtava globaali ongelma. Euroopassa joka viides lapsi joutuu seksuaaliväkivallan kohteeksi ja heistä vain joka kolmas kertoo tästä ([Euroopan neuvosto](#)). Vuonna 2023 [Yhdysvaltojen vihjepalvelu NCMEC](#) sai 36 miljoonaa vihjettä epäilystä lapseen kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta tai sitä todistavasta materiaalista. [Grooming lasten silmin -selvityksessämme](#) (2021) lapsista 62 % vastasi heihin olleen netin välityksellä yhteydessä henkilön, jonka he tietävät tai epäilevät olleen aikuinen tai vähintään viisi vuotta vanhempi henkilö. Näistä lapsista seksuaalissävyytteisiä viestejä sai viikoittain 17 %, ja 13 % sai tekijöiltä viikoittain alastonkuvia.

Nettivihje on osa [Suomen Safer Internet -hanketta](#) (FISIC) yhdessä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa. FISIC-hankkeen tavoitteena on parempi ja turvallisempi digitaalinen ympäristö lapsille.

Pelastakaa Lapset on kansainvälisen [INHOPE](#)-vihjepalveluverkoston jäsen ja kansainvälisen [ECPAT](#)-verkoston edustaja Suomessa. INHOPE koordinoi sellaisten palvelujen toimintaa, jotka pyrkivät nopeuttamaan lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin poistumista netistä. ECPAT on kansainvälinen verkosto, joka työskentelee torjuakseen lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa.

Vuonna 2024 Pelastakaa Lapset sai uudeksi kumppanikseen Yhdysvaltojen National Center for Missing & Exploited children -organisaation. Kumppanuuden yhteydessä Nettivihje lanseerasi suomenkielisen [Take it Down -ohjesivuston](#) lapsille ja nuorille. Take it Down -palvelu on tarkoitettu lapsille ja nuorille, joiden alastonkuvia tai muita seksuaalisia kuvia on joko levitetty verkossa, tai jotka pelkäävät, että heidän kuviaan levitetään. Palvelun käyttö perustuu nimettömyyteen ja sen avulla voi estää oman arkaluontoisen kuvansa leviämisen. Palvelu toimii yhdessä suurten teknologia-alustojen kanssa etsien kuvat verkosta ja poistaen ne mahdollisimman tehokkaasti.

Palvelu ottaa huomioon eri maiden lainsäädännöt ja yhteiskunnalliset olosuhteet, ja tämän vuoksi lapset maailmanlaajuisesti voivat käyttää palvelua. Vuonna 2024 Nettivihje loi suomenkielisen esittely- ja ohjeistussivuston, joka sisältää muun muassa palvelun käytön vaiheittaiset ohjeet, opetusvideon sekä suoran linkin palveluun. Ohjesivustolla kannustetaan nuoria ensisijaisesti ilmoittamaan kohtaamastaan seksuaaliväkivallasta poliisille tai Nettivihjeelle. Monista lapsista ja nuorista näiden ilmoitusten tekeminen ei kuitenkaan tunnu riittävältä, ja Take it Down -palvelu tarjoaa lapsille ja nuorille lisävälineitä usein ahdistavan ja pelottavan tilanteen hallintaan. Kyseessä on merkittävä seksuaaliväkivaltaa torjuva työkalu lapsille ja nuorille, ja vuodesta 2024 alkaen se on helpommin suomenkielisten lasten ja nuorten käytettävissä.

Vuoden aikana Nettivihje edisti yli 490 000 mahdollisesti laittoman tai lapsen oikeuksia loukkaavan kuvan ja videon poistumista netistä.

Hankkeet

SUOMEN SAFER INTERNET -HANKE (FISIC)

Euroopan unionin osarahoittaman FISIC-hankkeen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten medialukutaitoa ja osallisuutta sekä lisätä heidän hyvinvointiaan ja turvallisuuttaan netissä. FISIC-toiminta on kolmen organisaation yhteistyötä: [Kansallinen audiovisuaalinen instituutti](#) (KAVI) koordinoi hanketta, [Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#) (MLL) ylläpitää tuki- ja neuvontapalvelua ja Pelastakaa Lapset pitää yllä vihjepalvelua. Kaikki organisaatiot lisäävät työllään tietoisuutta turvallisesta netin käytöstä. Pelastakaa Lasten Nettivihje lisää tietoa erityisesti lapsiin verkossa kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta sekä sen ennaltaehkäisystä ja torjunnasta.

Safer Internet Centre -hankkeita on ympäri Eurooppaa. Ne tekevät yhteistyötä ja jakavat tietoa keskitetysti [Better Internet for Kids -portaalin](#) avulla.

PROJECT ARACHNID

[Project Arachnid](#) on innovatiivinen, uhrien oikeuksia keskiössä pitävä kokoelma työkaluja, joiden tavoitteena on torjua lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin leviämistä verkossa. Sen omistaa ja sitä käyttää the [Canadian Centre for Child Protection](#) (C3P), joka myös kouluttaa kaikki systeemiä käyttävät analyytit. Osa Nettivihjeen asiantuntijoista tarjoaa osaamistaan kuvamateriaalin analysointiin Project Arachnidissa. Vuonna 2024 Nettivihje analysoi Project Arachnidissa 617 570 kuvaa. Niistä todennäköisesti laittomiksi arvioitiin 460 290 kuvaa ja 26 947 kuvaa lapsille vahingollisiksi. Tämä on 39 % enemmän analysoituja kuvia kuin vuonna 2023.

LAPSIIN KOHDISTUVAN SEKSUAALIVÄKIVALLAN ENNALTAEHKÄISY SEKSUAALIKASVATUKSEN KEINAIN -HANKE (CSAPE)

CSAPE-hanke (Child Sexual Abuse Prevention and Education) toteutui kaksivuotisena EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta rahoitettuna yhteistyöhankkeena viiden Euroopan maan kesken. Hanke päättyi vuoden 2024 lopussa. Suomen Pelastakaa Lapset koordinoi hanketta ja muut mukana olevat maat olivat Islanti ([Barnaheill – Save the Children Island](#)), Albania ([Save the Children Albania](#)), Bosnia-Hertsegovina ([Save the Children International](#)), implementoivana maatoimistona [Save the Children North Western Balkan](#) ja Kreikka ([KMOP](#), Social Action and Innovation Centre). Hankkeessa tuotettiin lasten kanssa työskenteleville ammattilaisille tutkittuun tietoon perustuva seksuaalikasvatuksellinen materiaali erityisesti pienten lasten (5–11 v.) seksuaalikasvatuksen tueksi. Pienten lasten kanssa työskenteleviä ammattilaisia koulutettiin seksuaalikasvatuksesta ja lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. Lisäksi tuotettiin tietoa ja koulutuskokonaisuus ammattilaisille nuorten lapsiin kohdistuvasta seksuaalisesta kiinnostuksesta.

Kaiken kaikkiaan 1 128 lapselle annettiin seksuaalikasvatusta hankkeen aikana, ja yhteensä 3 453 lasten ja nuorten parissa työskentelevää ammattilaista osallistui hankkeen aikana järjestettyihin seksuaalikasvatuskoulutuksiin sekä koulutuksiin, jotka käsittelivät nuorten lapsiin kohdistuvaa seksuaalista kiinnostusta. Koulutuksen jälkeen, kun ammattilaisilla oli ollut aikaa soveltaa koulutuksessa saatuja tietoja työssään, yli 90 % palautekyselyyn vastanneista koki, että koulutus oli ollut hyödyllinen heidän työlleen. Lisäksi CSAPE-hankkeen hybridinä järjestettyyn loppuseminaariin Brysselissä osallistui 275 ihmistä noin 25 eri maasta.

NETTIVIHJE-PALVELU

Nettivilhje ylläpitää vihjepalvelua, jonne kuka tahansa voi tehdä ilmoituksen, jos epäilee kohdanneensa lapsen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää toimintaa tai materiaalia. Nettivilhjeen koulutetut asiantuntijat tarkastavat kaikki vihjepalveluun lähetetyt vihjeet, arvioivat materiaalin ja toiminnan laittomuuden ja välittävät tietoa tarvittaville viranomaisille ja muille tahoille. Tätä työtä kutsutaan vihjetyöksi.

Nettivilhjeeseen voi ilmoittaa:

- I. Lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta materiaalista (halutessaan anonymisti).
- II. Lapsen houkuttelusta seksuaalisiin tarkoituksiin netissä (grooming).
- III. Lapsen alastonkuvasta tai -videosta, joka on lähtenyt leviämään netissä.
- IV. Lapsen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvästä ihmiskaupasta.
- V. Lapsen kohdistuneesta seksuaalisesta häirinnästä netissä.
- VI. Lapsen kohtaamasta seksuaalisesta häirinnästä tai seksuaaliväkivallasta muualla kuin netissä. Tästä voi ilmoittaa nuorille suunnatulla lomakkeella.

1. Kuka tahansa

Kuka tahansa voi lähettää vihjeen laittomaksi epäilemästään toiminnasta.

2. Nettivilhje

Asiantuntijat tarkistavat vihjeen

3. Poliisi

Tieto laittomasta toiminnasta välitetään keskusrikospoliisille

5. Vastaus lähettäjälle

Vastataan vihjeen lähettäjälle, jos hän on jättänyt sähköpostiosoitteensa

4. Lastensuojelu

Tehdään lastensuojeluilmoitus, jos on riittävästi tietoa

Kuva: Lapsen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvän teon sisältävän vihjeen käsittely.

Nettivilje tekee tiivistä yhteistyötä keskusrikospoliisin sekä INHOPE-verkoston ja sen jäsenten, eli muiden vihjepalvelujen kanssa. INHOPE-verkostossa on 55 vihjepalvelua ympäri maailman. Kattava verkosto tarkoittaa, että saatuaan vihjeen laittomaksi arvioidusta materiaalista, Nettivilje voi välittää tiedon materiaalista sen sijaintimaahan. Sijaintimaan vihjepalvelu voi tällöin edistää materiaalin poistumista netistä.

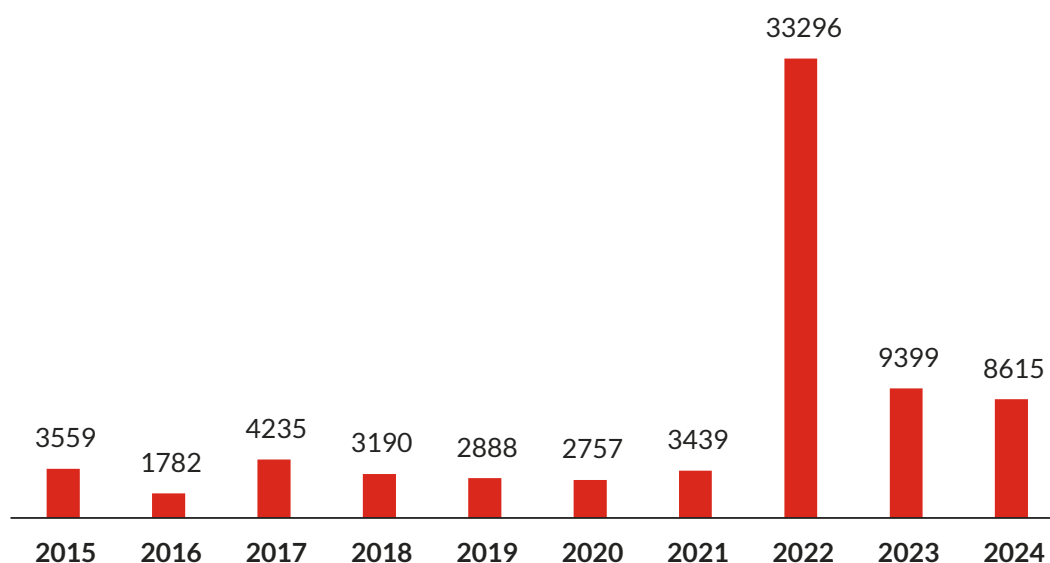
Nettivilje on vuoden 2024 aikana kehittänyt vihjetyn automatisointia yhdessä S3Groupin kanssa. Tavoitteena on, että vuoden 2025 aikana Nettivilje ottaa käyttöön uuden SCARt-nimisen järjestelmän vihjeiden käsittelyyn. Uuden järjestelmän käyttöönotolla on tarkoitus tehostaa asiantuntijoiden tekemää työtä automatisoimalla vihjeiden käsittelyä. Tavoitteena on nopeuttaa vihjeiden käsittelyä entisestään ja saada lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali poistettua nopeammin netistä. Vihjetyn automatisoiminen mahdollistaa proaktiivisen eli etsivän työn määrän lisäämisen, mikä edistää lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin poistamisen edistämistä verkosta. (Lue lisää proaktiivisesta työstä [sivulta 12.](#))

TIETOA NETTIVIHJE-PALVELUUN SAAPUNEISTA VIHJEISTÄ VUONNA 2024

Nettivilhje vastaanotti 8 615 vihjettä vuonna 2024. Yksi vihje tarkoittaa yhtä verkko-osoitetta tai yhtä kuvausta laittomaksi epäilystä toiminnasta. Kuka tahansa voi lähettää Nettivilhjeelle vihjeitä verkkolomakkeella. Vihjemäärässä ovat mukana myös vihjeet, jotka ovat saapuneet Nettivilhjeelle toisen maan vihjepalvelun kautta. Toinen vihjepalvelu on arvioinut näiden vihjeiden sisältävän laitonta materiaalia, joka sijaitsee Suomessa, joten tällaiset vihjeet lähetetään Nettivilhjeelle jatkotoimenpiteitä varten.

Vihjemäärissä on suurta vuosittaista vaihtelua. Ennen vuotta 2022 Nettivilhje vastaanotti vuosittain noin 3000 vihjettä. Viimeisen kolmen vuoden aikana vihjemäärät ovat moninkertaistuneet edellisiin vuosiin verrattuna.

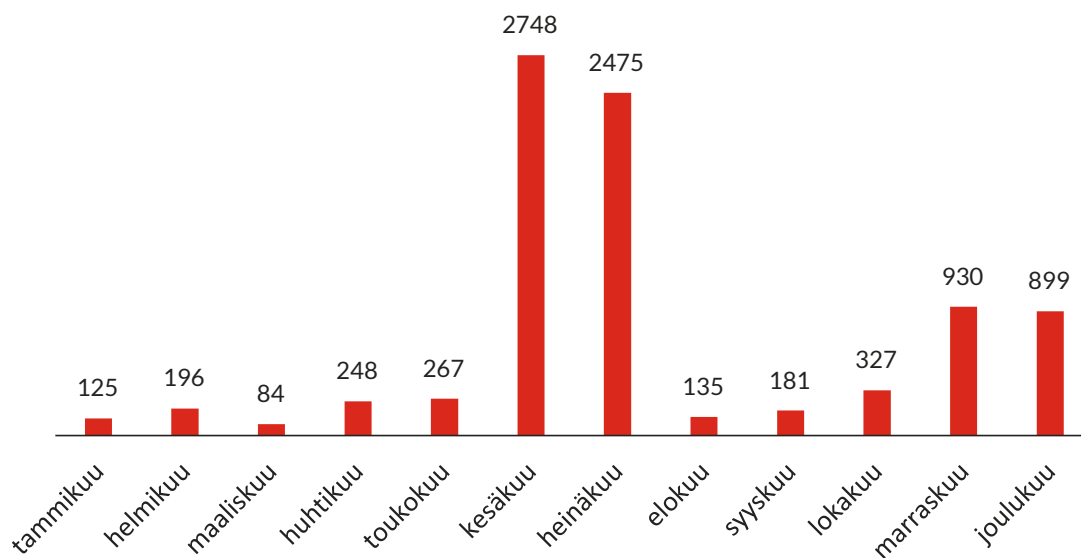
Nettivilhjeeseen saapuneiden vihjeiden määrä vuosina 2015–2024

Kuva: Nettivilhjeeseen saapuneiden vihjeiden määrä vuosina 2015–2024.

Vuosittaisen vaihtelun lisäksi vihjeiden määrässä on suuria eroja kuukausittain. Vuonna 2024 eniten vihjeitä, noin 60 % koko vuoden vihjemäärästä, käsiteltiin kesä-heinäkuussa.

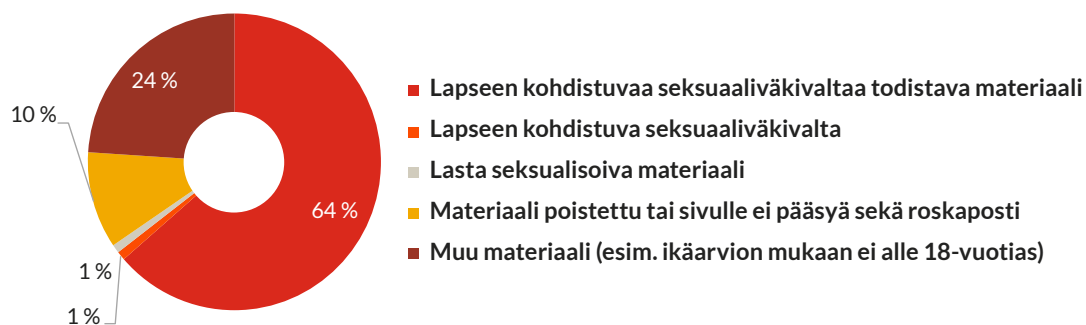
Nettivilhjeessä käsiteltyjen vilhjeiden määrä kuukausittain vuonna 2024

Kuva: Nettivilhjeessä käsiteltyjen vilhjeiden määrä kuukausittain vuonna 2024.

Vuonna 2024 poikkeuksellisen suuri osa vilhjeistä (64 %, 5 248) sisälsi lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia (englanniksi child sexual abuse material, CSAM). Vuonna 2023 vastaava osuus oli 6 % (549). Yksi prosentti vilhjeistä sisälsi kuvauksen lapsen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvästä toiminnasta, kuten groomingista. Saman verran vastaanotettiin lasta seksuaalisoivaa materiaalia, joka voi olla Suomessa laitonta. Noin neljäsosa vilhjeistä sisälsi muuta materiaalia, esimerkiksi materiaalia, josta ei voitu tehdä ikäarviota, tai aikuispornografiaa. Kymmenesosassa vilhjeistä materiaali oli poistettu, sivulle ei ollut pääsyä tai kyseessä oli roskaposti.

Nettivilhjeeseen saapuneiden vilhjeiden sisältö (N=8615, n=8251)

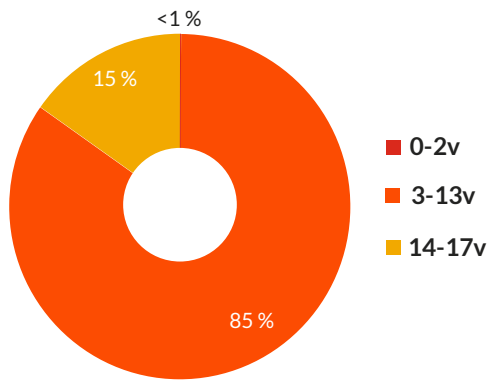

Kuva: Nettivilhjeeseen saapuneiden vilhjeiden sisältö vuonna 2024.

Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavassa materiaalissa valtaosa lapsista (noin 85 %) oli alle 14-vuotiaita. Tämä vastaa edellisen vuoden tilastoja. Alle 3-vuotiaiden lasten osuus oli kuitenkin pienempi kuin vuonna 2023: vuonna 2024 alle 3-vuotiaita oli alle 1 %:ssa kuvista ja videoista ja vuonna 2023 vastaava osuus oli 7 %. Kuvista ja videoista 15 %:ssa lapsi oli 14–17-vuotias. Osuus vastaa vuoden 2023 tilastoja.

Ikäarvio tehdään kuvassa olevan lapsen fyysisen kehityksen, kuten puberteetin merkkien, perusteella. Mikäli puberteetti on edennyt pitkälle, ikäarvion tekeminen on haastavaa. Tämän vuoksi on todennäköistä, että 14–17-vuotiaiden lasten osuus lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavassa materiaalissa voi olla tässä raportissa esitettyjä tilastoja suurempi.

Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali ikäluokittain (N=5248, n=5235)

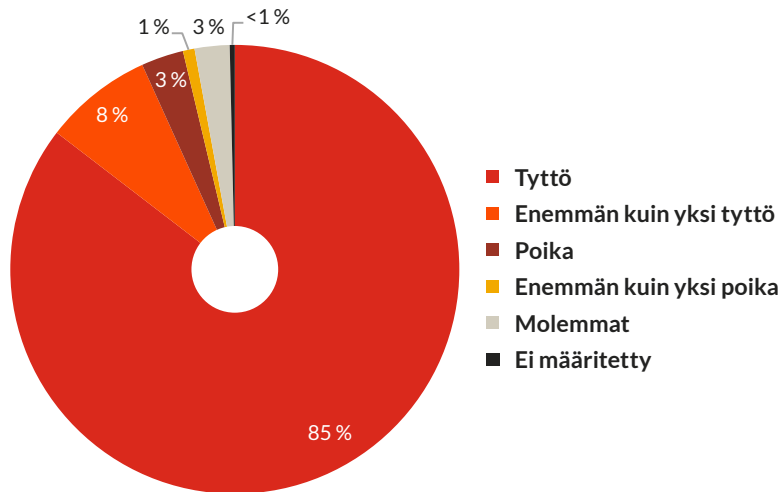
Kuva: Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali ikäluokittain vuonna 2024.

Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali luokitellaan Nettivihjeessä myös lapsen sukupuolen mukaan. Sukupuoli määritellään lapsen fyysisten ominaisuuksien perusteella. Mikäli määrittelyä ei pystytä tekemään, sukupuoli tilastoidaan merkitsemällä “ei määritetty”. Kuvassa tai videossa on siis selkeästi lapsi ja lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa, mutta lapsen sukupuolta ei voida kuvan tai videon perusteella arvioida. Mikäli materiaalissa on sekä tyttö että poika, sukupuolet tilastoidaan merkitsemällä “molemmat”.

Vuonna 2024 poikia oli 7 %:ssa kuvista ja videoista. Pelkästään poikia oli 4 %:ssa, mikä on merkittävästi pienempi osuus kuin edellisenä vuonna (22 %). Kuten aikaisempina vuosina, tyttöjä oli selkeässä enemmistössä kuvista ja videoista: 96 %:ssa oli tyttöjä ja 93 %:ssa pelkästään tyttöjä. Arviota sukupuolesta ei pystytty tekemään alle prosentissa materiaalista.

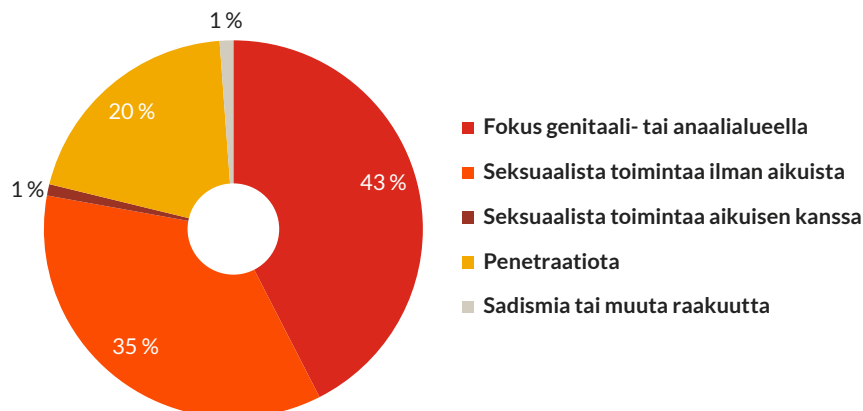
Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali sukupuolittain (N=5248, n=5302)

Kuva: Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali sukupuolittain vuonna 2024.

Verrattuna Nettivihjeen vuonna 2023 vastaanottamiin vihjeisiin seksuaaliväkivallan muodossa on tapahtunut vuonna 2024 selkeä muutos lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavassa materiaalissa. Vuonna 2023 yli puolet materiaalista sisälsi penetraatiota, kun taas vuonna 2024 tämän osuus oli viidennes. Yleisimmät seksuaaliväkivallan muodot vuonna 2024 olivat fokus lapsen genitaal- tai anaalialueella (43 %) ja seksuaalinen toiminta ilman aikuista (35 %). Yhdessä prosentissa materiaalissa oli seksuaalista toimintaa aikuisen kanssa ja saman verran oli materiaalia, jossa arvioitiin olevan sadismia tai muuta raakuutta. Vuonna 2023 sadismia tai muuta raakuutta oli 7 %:ssa materiaalissa. Johtuen vihjemäärien erosta, vuonna 2024 sadismia tai muuta raakuutta sisältänyttä materiaalia analysoitiin kuitenkin määrällisesti enemmän kuin vuonna 2023.

Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali seksuaaliväkivallan muodon mukaan luokiteltuna (N=5248, n=5232)

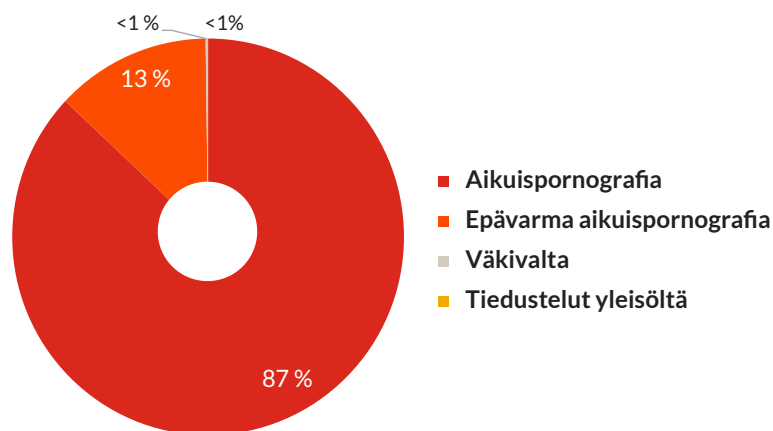
Kuva: Lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali seksuaaliväkivallan muodon mukaan luokiteltuna vuonna 2024.

Vuonna 2024 analysoidusta lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta materiaalista 94 % oli niin kutsuttua lapsen itse itsestään ottamaa lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia (englanniksi self-generated CSAM). Kyseessä on tällöin kuva tai video, jossa lapsi esimerkiksi tekee itselleen seksuaalisia tekoja kameran edessä. Kuvassa tai videossa ei näy väkivallan tekijää, mutta tämä saattaa olla läsnä puhelimen tai muun laitteen välityksellä ja ohjata lasta toimimaan tietyllä tavalla. Taustalla voi olla lapsen pakottamista, manipuloimista tai kiristämistä. Lapselle saatetaan myös tarjota palkkiota kuvista tai videoista. Tekijä tallentaa videopuhelun (mahdollisesti lapsen tietämättä) ja levittää materiaalin verkkoon. Joskus materiaali on otettu lapsen tai nuoren suostumuksellisessa suhteessa saman ikäisen henkilön kanssa, mutta materiaali on vuotanut vahingossa ulkopuolisille tai kuvan vastaanottaja on tarkoituksella levittänyt sitä eteenpäin.

Lapsen itse itsestään ottamaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia arvioidaan samoilla kriteereillä kuin ei-itse-otettua materiaalia. Jotta kuva tai video arvioidaan lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaksi materiaaliksi, siinä on siis lapsi ja fokus lapsen genitaali- tai anaalialueella, seksuaalista toimintaa, penetraatiota, sadismia tai muuta raakuutta.

Kategoriassa "muu materiaali" oli vihjeitä, joissa ikäarvion tekeminen oli mahdotonta. Vuonna 2023 Nettivihje otti käyttöön luokan "epävarma aikuispornografia". Nämä ovat kuvia ja videoita, joissa ei ollut riittäviä perusteita arvioida henkilön ikää alle 18-vuotiaaksi, mutta asiantuntija joutui pohtimaan arviotaan pitkään. Luokan on siten tarkoitus tehdä näkyväksi ikäarvion haastetta, joka koskee erityisesti vanhempia lapsia, joiden puberteetin kehitys on pidemmällä. Ensimmäisenä vuonna tähän kategoriaan arvioitiin kuuluvan 75 vihjetä. Vuonna 2024 näitä vihjeitä oli 237.

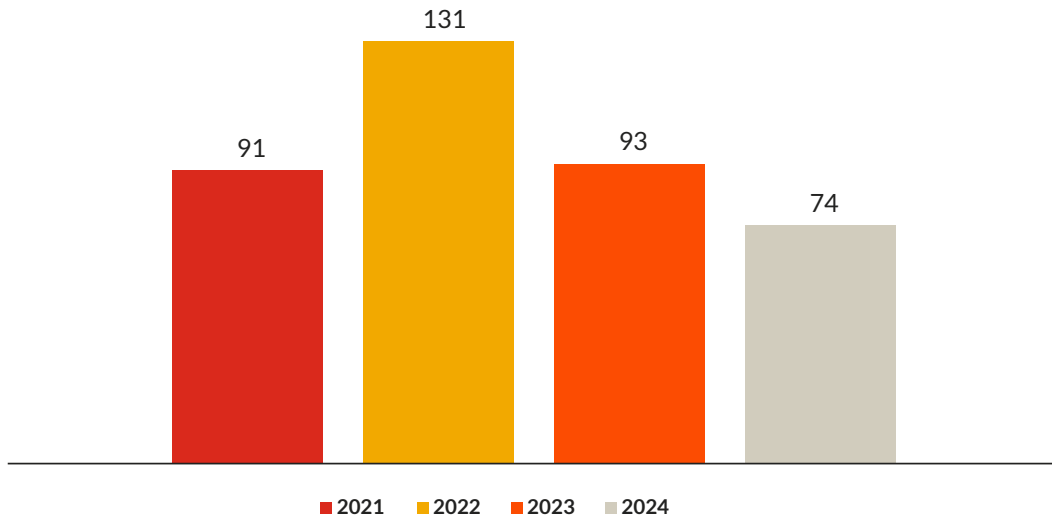
Muun materiaalin sisältö (N=1977)

Kuva: Kategorian "muu materiaali" sisältö vuonna 2024.

Materiaalin lisäksi Nettivihje vastaanottaa vihjeitä laittomaksi epäilystä toiminnasta. Nämä vihjeet pitävät sisällään esimerkiksi kuvauksia lapsen houkuttelusta seksuaalisiin tarkoituksiin (grooming), lapsen kiristämisestä seksuaalissävyytteisellä materiaalilla (sextortion) ja lapsen alastonkuvan levittamisestä. Kokonaisuudessaan laittomaksi arvioitua, lapseen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää toimintaa oli 74 vihjeessä vuonna 2024. Määrässä on tapahtunut laskua edellisistä vuosista. Nettivihje pyrkii lisäämään erityisesti lasten ja nuorten tietoutta Nettivihjeestä ilmoituskanavana. (Lue lisää tiedon ja ymmärryksen lisäämisestä [sivulta 17.](#))

Lapseen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää toimintaa koskevat vihjeet 2021–2024

Kuva: Lapseen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää toimintaa koskevat vihjeet vuosina 2021–2024.

PROAKTIIVINEN TYÖ VUONNA 2024

Nettivilhje tekee proaktiivista työtä osana vihjetyötä. Proaktiivisessa, eli etsivässä, työssä Nettivilhje jatkokäsittelee vihjelomakkeella saapuneita verkko-osoitteita, jos vihjeen on arvioitu sisältävän laitonta tai mahdollisesti laitonta materiaalia. Proaktiivista työtä tehdään silloin, kun Nettivilhjeessä ei ole uusia, ensikäsittelyä odottavia vihjeitä.

Vihjelomakkeen kautta lähetettyjen verkko-osoitteiden mukaiset sivustot saattavat sisältää esimerkiksi satoja laittomia kuvia ja linkkejä muille vastaaville sivustoille. Nettivilhje voi jatkaa sivuston analysointia, kunnes kaikki sivustolla oleva tai sille linkitetty laiton materiaali on saatu välitettyä tarvittaville toimijoille, kuten viranomaisille ja muiden maiden vihjepalveluille. Tavoitteena on edistää suuremman lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin määrän nopeaa poistumista netistä.

Proaktiivinen työ aloitettiin vuonna 2022. Tuona vuonna Nettivilhje löysi proaktiivisella työllä 369 verkko-osoitetta tai laittomaksi arvioitua kuvaa. Vuonna 2023 proaktiivisen työn määrä oli 13 185. Vuonna 2024 proaktiivisella työllä löydettiin 4 185 verkko-osoitetta tai laittomaksi arvioitua kuvaa. Proaktiivisessa työssä 75 % analysoidusta materiaalista oli lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia. Suomessa mahdollisesti laitonta lasta seksualisoivaa materiaalia oli 24 %. Yksi prosentti oli muuta materiaalia, esimerkiksi tietokoneella luotua lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia.

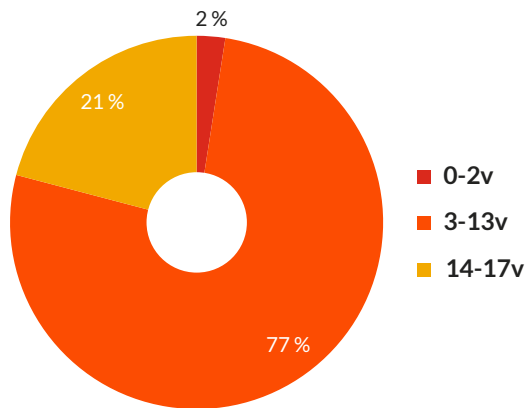
Proaktiivisen työn sisällöt (N=4185)

Kuva: Proaktiivisen työn sisällöt vuonna 2024.

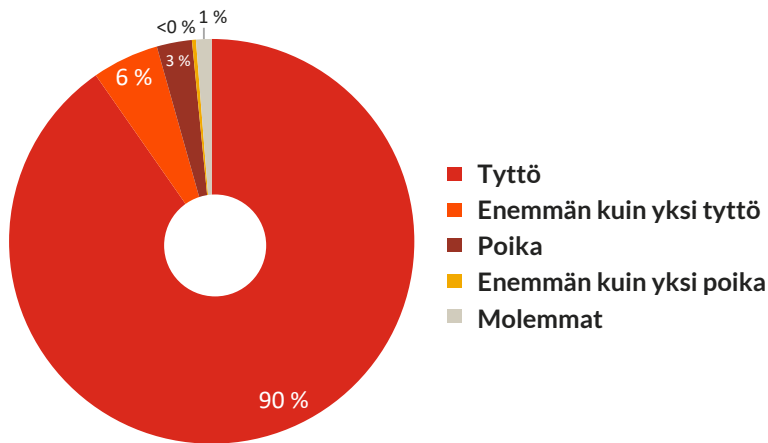
Proaktiivisen työn kautta analysoidussa lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavassa materiaalissa lapset olivat enimmäkseen alle 14-vuotiaita. Lapsista 21 % arvioitiin 14–17-vuotiaiksi. Valtaosa lapsista oli tyttöjä (97 %:ssa kuvista tai videoista oli tyttö). Poikia oli hieman yli 4 %:ssa kuvista tai videoista.

Proaktiivisen työn lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali ikäluokittain (N=3161, n=3157)

Kuva: Proaktiivisessa työssä löydetty lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali ikäluokittain vuonna 2024

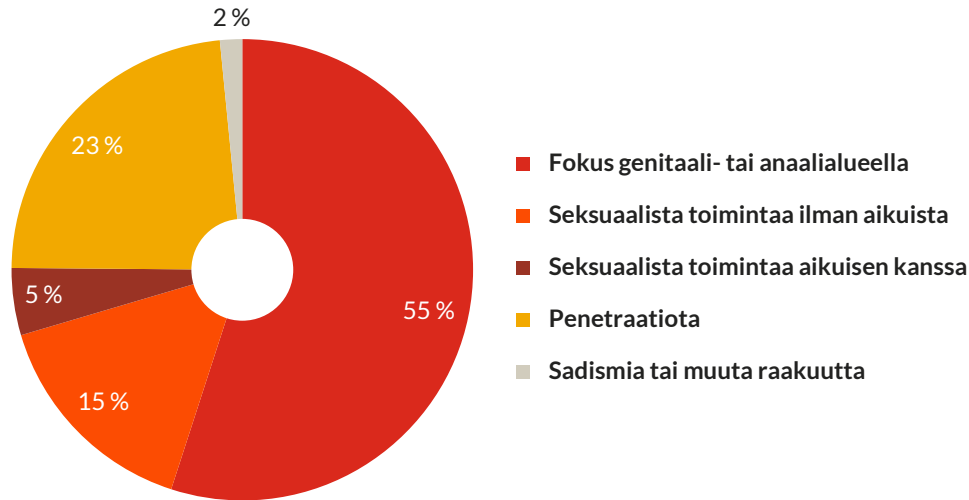
Proaktiivisen työn lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali sukupuolittain (N=3161, n=3137)

Kuva: Proaktiivisessa työssä löydetty lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali sukupuolittain vuonna 2024.

Siinä proaktiivisen työn kautta analysoidussa materiaalissa, jossa arvioitiin olevan lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa, yleisin seksuaaliväkivallan muoto oli fokus lapsen genitaal- tai anaalialueella (55 %). Penetraatiota oli 23 %:ssa materiaalista ja seksuaalista toimintaa ilman aikuista 15 %:ssa. Seksuaalista toimintaa aikuisen kanssa oli 5 %:ssa, ja 2 %:ssa oli sadismia tai muuta raakuutta. Verrattuna Nettivihjeen vuonna 2024 vastaanottamiin vihjeisiin esimerkiksi seksuaalista toimintaa aikuisen kanssa oli suuremmassa osuudessa proaktiivisen työn kautta analysoidusta materiaalista ja seksuaalista toimintaa ilman aikuista pienemmässä osuudessa.

Proaktiivisen työn lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali seksuaaliväkivallan muodon mukaan luokiteltuna (N=3161, n=3148)

Kuva: Proaktiivisen työn lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava materiaali seksuaaliväkivallan muodon mukaan luokiteltuna vuonna 2024.

Universal Classification Schema

Lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjuminen on vaativaa työtä, jossa rajat ylittävä yhteistyö ja tietojen jakaminen eri alojen ja sidosryhmien kesken on keskeistä ollakseen tehokasta. Kansainvälisen luokittelujärjestelmän, Universal Classification Scheman, kehittäminen lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin luokitteluksi on olennainen askel kohti maailmanlaajuisia ratkaisua. Tämä luokittelujärjestelmä tarjoaa asiantuntijoille, lainvalvontaviranomaisille ja sisällön moderaattoreille hyödyllisen välineen, jonka avulla he voivat luokitella lapsiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää materiaalia yhdenmukaisesti sekä jakaa dataa ja tiedustelutietoja tehokkaammin.

Vuonna 2024 järjestettiin ensimmäinen Universal Classification Schema -koulutus, jonka toteuttivat luokittelujärjestelmän luoneet **Scott Anderson** ja **Katarzyna Nyczka**. Ensimmäisessä koulutuksessa paikalla oli noin 50 henkilöä sisältäen vihjepalvelujen analysteja, kansallisia lainvalvontaviranomaisia ja INTERPOL:in rikostiedusteluviranomaisia. Nettivihjeestä koulutukseen osallistui kaksi analytistä.

Lisäksi on perustettu kansainvälinen Universal Classification Schema Expert -neuvosto, joka aloitti työskentelynsä heinäkuussa. Nettivihjeen **Mikko Ahtila** valittiin mukaan neuvostoon asiantuntijaksi. Neuvoston tehtävänä on varmistaa luokittelujärjestelmän jatkuva tarkkuus ja ajankohtaisuus. Asiantuntijaneuvoston yhtenä tehtävänä oli luoda luokittelujärjestelmästä kolmas versio, jossa otettiin huomioon aikaisempiin koulutuksiin osallistuneilta saatu palaute sekä viimeisimmät teknologiset edistysaskeleet ja lainsäädännölliset muutokset. Kaiken tämän tavoitteena on edistää lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin nopeaa poistumista netistä.

VAIKUTTAMISTYÖ

Nettivihje tekee vaikuttamistyötä, jotta lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta huomioidaan paremmin lainsäädännössä, lakien toimeenpanossa ja palveluissa. Vuonna 2024 vaikuttamistyössä keskityttiin erityisesti

- Pyrkimykseen saada selkeä tulkinta rikoslainsäädännöstä sen osalta, voiko Nettivihje ladata mahdollisesti laitonta materiaalia hetkellisesti, jotta materiaalin poistumista verkosta voidaan edistää. Tämä oli vuonna 2024 vaikuttamistyön onnistuminen, sillä mahdollisuus lataamiseen saatiin.
- Tekoälyä koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja EU-lainsäädännön kansalliseen toimeenpanoon.
- EU:ssa neuvoteltavana olevaan ehdotukseen Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (CSA-asetus).

EU:n tekoälyä koskevan lainsäädännön, niin kutsutun AI Act:n, implementointi kansalliseen lainsäädäntöön on käynnissä useissa Euroopan maissa. Pelastakaa Lapset nosti tärkeäksi lausunnossaan sen, että on välttämätöntä, että valtiot ja kansalliset lainsäätäjät ottavat huomioon tekoälyn vaikutukset lapsiin, kun niin sanottu EU:n tekoälylaki pannaan täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä. On myös olennaisen tärkeää, että lainsäädännön täytäntöönpanoon osoitetaan riittävät resurssit. Lasten turvallisuuden varmistamiseksi tarvitaan selkeää ohjeistusta siitä, miten tekoälyn käyttöä arvioidaan ja toimeenpannaan lapsen oikeuksien näkökulmasta.

Pelastakaa Lapset ja Nettivihje ovat keskittyneet tekoälyyn liittyvässä vaikuttamistyössä kansallisiin päättäjiin ja lainsäädännön käyttöönottoon vaikuttamiseen. Vaikuttamistyössä on pyritty avaamaan julkista keskustelua muun muassa erilaisten blogi- ja mielipidekirjoitusten sekä mediatiedotteiden muodossa.

Toisena keskeisenä tavoitteena on ollut muuhun tekoälylainsäädäntöön vaikuttaminen. Pelastakaa Lapset lausui kahteen tekoälyyn liittyvään kansalliseen hallituksen lakiehdotukseen liittyen. Ensimmäinen näistä oli luonnos hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Tässä lausunnossa keskeinen seikka oli, että lapsen oikeudet yksityisyyteen ja siihen liittyvät kysymykset, kuten myös muut lapsen oikeudet, tulisi huomioida uudessa lainsäädännössä. Tekoälyjärjestelmien valvonnassa ja riskikartoituksessa yksi keskeinen ohjaava tarkastelu tulisi olla lapsivaikutusten arviointi.

Toinen lausunto annettiin aiheesta tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa - lainsäädäntö ja suositukset. Lausunnon keskeisiä näkökulmia olivat, että lapsen oikeus suojeluun tulee huomioida. Tekoälyjärjestelmät mahdollistavat lapsiin kohdistuvan väkivallan aivan uudella ja tehokkaalla tavalla. Jo nyt on nähtävissä kansainvälisesti tekoälyllä tuotetun, lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan kuvamateriaalin räjähdysmäinen kasvu. Toisaalta Suomessa on nähtävissä se, kuinka lapset itse luovasti käyttävät tekoälysovelluksia kiusaamiseen. Lapset ovat myös erityisen herkkiä radikalisoituneiden ääriyhmien propagandalle, mitä tuotetaan deep fake -teknologian avulla. Suosituksissa olisi tärkeää huomioida turvataitojen opettaminen lapsille, jotta lapset oppivat käyttämään tekoälyä vastuullisesti ja turvallisesti.

Vuonna 2024 EU:ssa tavoiteltiin CSA-asetuksen läpimenoa. Lainsäädännön tavoitteena on luoda selkeä oikeudellinen kehys lapsiin netissä kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisemiseksi

Kuva: Lokakuussa tapasimme Euroopan parlamentissa Suomen edustajia keskustellaksemme lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta ja sen torjunnasta digitaalisissa ympäristöissä. Kuvassa Pelastakaa Lasten vaikuttamistyön johtava asiantuntija **Tiina-Maria Levamo** (vas.), yhteiskuntasuhdejohtaja **Veli Liikanen** sekä Nettivihjeen asiantuntijat **Emma Pösö** ja **Maarit Mustonen** (oik.).

ja torjumiseksi. Edistääkseen asetusehdotuksen hyväksyntää Nettivihje, Pelastakaa Lasten edustajana, osallistui useiden verkostolausuntojen ja -kannanottojen valmisteluun, sekä teki suoraa vaikuttamistyötä valiokunnille ja europarlamentaarikoille. Asetuksen tiimoilta päätöksentekijöitä tavattiin niin kotimaassa kuin Brysselissä.

Lisäksi Pelastakaa Lapset osallistui asetusehdotusta koskevaan kansalliseen julkiseen keskusteluun, jossa tavoitteena oli lisätä niin sidosryhmien kuin kansalaisten tietoisuutta aiheesta. Vaikka Suomen lopullinen kanta CSA-asetusehdotukseen oli yksityisyyden suojelemiseen liittyvistä syistä kielteinen, onnistui Pelastakaa Lapset vaikuttamaan Suomen kannanmuodostukseen muun muassa niin, että eri valiokunnat ovat sitoutuneita edistämään lasten oikeuksien toteutumista verkossa ja turvaamaan jo voimassa olevat suojelutoimet tulevaisuudessa.

EU:n digipalvelusäädöksellä (DSA) säännellään verkossa toimivia välityspalveluja ja alustoja. Sen päätavoitteena on estää laitonta ja haitallista toimintaa verkossa ja torjua disinformaation leviämistä. Sillä varmistetaan käyttäjien turvallisuus, suojellaan perusoikeuksia ja luodaan oikeudenmukainen ja avoin verkkoalustaympäristö. Digipalvelusäädökseen liittyvät vahvasti myös kansalliset luotetut ilmoittajat (englanniksi trusted flaggers).

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myönsi kesäkuussa Pelastakaa Lasten Nettivihjeelle luotetun ilmoittajan statuksen.

Luotetut ilmoittajat ovat tärkeässä roolissa edistämässä digipalvelusäädöksen tavoitteita eli turvallisempaa ja luotettavampaa verkkomaailmaa. Niillä on erityisiä oikeuksia ja vastuita verkkoalustoilla, esim. sosiaalisen median palveluissa. Verkkoalustojen on käsiteltävä luotettavilta ilmoittajilta tulevat ilmoitukset ensisijaisesti, mikä edistää nopeampaa ja tehokkaampaa reagointia laittomaan sisältöön.

Nettivihje osallistui useiden kansallisten verkostojen ja työryhmien toimintaan. Nettivihje edusti Pelastakaa Lapsia muun muassa Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan alaisessa järjestötyöryhmässä (NAPE JÄTY), Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn ohjausryhmässä (Väkivallaton lapsuus), Ihmiskaupan vastaisessa verkostossa (IKV), pääkaupunkiseudun SeriE-verkостossa, valtakunnallisessa Seri-verkостossa, Seksuaalioikeusverkostossa ja Turvallisen toimintaympäristön verkostossa.

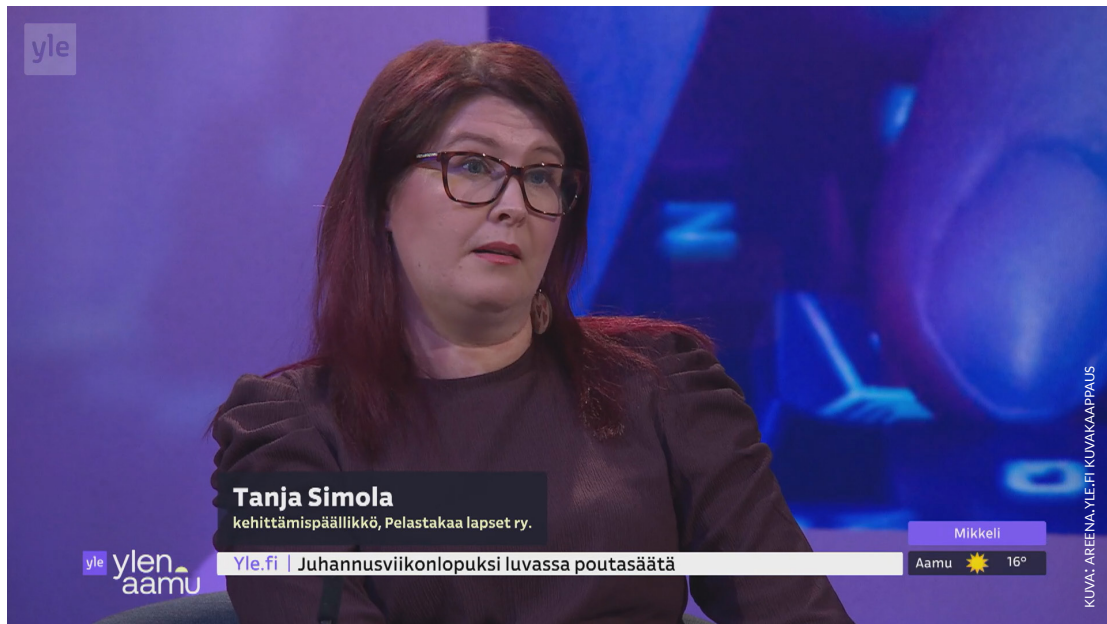
TIEDON JA YMMÄRRYKSEN LISÄÄMINEN

Nettivihje pyrkii ennaltaehkäisemään lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa tuottamalla tietoa ja kouluttamalla muun muassa lasten parissa työskenteleviä ammattilaisia. Tietoa tuotetaan ja välitetään myös lapsille ja nuorille sekä heidän huoltajilleen ja muille aikuisille. Tiedon ja ymmärryksen lisääminen seksuaaliväkivallasta edistää turvallisempaa netin ja sosiaalisen median käyttöä. Lisäksi se nopeuttaa rikoksiin puuttumista ja lisää tietoa lasten oikeuksista.

Vuonna 2024 Nettivihje koulutti 1 595 ammattilaista ja ammattiin opiskelevaa. Ammattilaisille jaettiin tietoa lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta, erityisesti netissä tapahtuvasta, sekä seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä ja torjunnasta. Työn vaikuttavuutta osoitti koulutuksista saatu palaute: yli 80 % palautekyselyyn vastanneista kertoi voivansa hyödyntää koulutuksesta saamaansa tietoa työssään.

Vuoden aikana järjestettiin vanhempainiltoja, joista etenkin verkkovanhempainillat keräsivät suuren määrän lasten ja nuorten vanhempia kuulolle. Yhteensä vuoden aikana tavoitettiin 1 848 vanhempaa. Yhdessä Pelastakaa Lasten [Kippari-hankkeen](#) kanssa järjestetty verkkovanhempainilta oli erityisen suosittu: siihen osallistui 1 224 vanhempaa.

Marraskuussa järjestetty seminaari ”Mitä nyt tapahtuu?” – avointa puhetta viranomaistyöstä lapsiin kohdistuneissa seksuaalirikostapauksissa oli menestys sekä verkossa että paikan päällä. Osallistujia oli yhteensä 331. Seminaarissa osallistujat saivat kokonaiskuvan siitä, mitä eri viranomaiset ja auttavat tahot tekevät tilanteessa, jossa lapseen on kohdistettu seksuaaliväkivaltaa. Puheenvuoroissa avattiin muun muassa rikosprosessia uhrin näkökulmasta, väkivaltaa kokeneen lapsen tai nuoren tukemista ja väkivallasta toipumista. Myös poliisi ja lastensuojelun edustajat pitivät tilaisuudessa puheenvuorot.

Kuva: Nettivihjeen kehittämispäällikkö **Tanja Simola** oli kesäkuussa Ylen aamussa keskustelemassa siitä, mitä lasten ja heidän vanhempiensa on syytä tietää sosiaalisessa mediassa tapahtuvista seksuaalirikoksista.

Vuonna 2024 Nettivihje mainosti vihjepalveluaan niin nuorille kuin aikuisille. Yhteensä verkossa toteutetut kampanjat saivat noin 900 000 katselukertaa. Lisäksi busseissa näkyneillä tarroilla tavoitettiin arviolta 50 000 ihmistä Turussa. Tavoitteena kaikella näkyvyydellä oli, että lapset ja aikuiset tietävät, että Nettivihjeelle voi turvallisesti ilmoittaa lapseen kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta. Nettivihje osallistui myös syyskuussa Poliisihallituksen luotsaamaan yhteiskampanjaan *Tunnista, opi, ilmoita!*, jonka tarkoituksena oli lisätä etenkin yläkoululaisten tietoisuutta verkkoympäristössä tapahtuvista rikoksista, niiden tunnistamisesta, rikoksista ilmoittamisesta sekä samalla niiden estämisestä.

Pelastakaa Lapset

ILMOITA!

- ✓ Lapsen alastonkuvaa levitetään
- ✓ Aikuihen on kohdistanut lapseen seksuaalista häirintää
- ✓ Näet lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa netissä

 Euroopan unionin osarahoittama

nettivihje.fi

Kuva: Nettivihjeen bussimainos 2024.

Vuonna 2024 Nettivihjeen asiantuntijat tekivät myös aktiivisesti mediatyötä lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan teemoista esiintyen muun muassa television aamulähetyksissä sekä antamalla haastatteluja sanomalehdille. Ajankohtaisina teemoina olivat esillä esimerkiksi lasten digilaitteilla loma-aikoina kohtaamat vaarat sekä CSA-asetukseen liittyvien lapsenoikeusnäkökulmien nostaminen julkiseen keskusteluun.

Lapsen oikeuksien viikolla Nettivihje julkaisi medialle tarkoitetun oppaan '[SANAT LUOVAT TODELLISUUTTA – Ohjeita lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta kertomiseen](#)' auttaakseen toimittajia onnistumaan paremmin työssään heidän kertoessaan lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta. Teema on sensitiivinen ja sisältää haastavia termejä, joten opas sisältää konkreettisia neuvoja, miten lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa on mahdollista käsitellä mediassa lapsen oikeuksia kunnioittavasti.

Keskeisten kohderyhmiensä tavoittamiseksi Nettivihje tuotti vuoden aikana säännöllisesti sisältöä sosiaalisen median kanavilleen Instagramissa ja viestipalvelu X:ssä sekä erityisesti nuoria varten Tiktokissa. Vuonna 2024 Nettivihje otti käyttöön myös LinkedIn-tilin. Julkaisuja näihin sosiaalisen median kanaviin tehtiin vuoden mittaan yhteensä noin 380 kappaletta. Tämän lisäksi Nettivihjeen toiminta oli vuonna 2024 esillä myös Pelastakaa Lasten sosiaalisen median kanavissa Facebookissa, Instagramissa, X:ssä ja LinkedInissä tavoittaen yleisöjä myös sitä kautta.

Yhteistyössä

CANADIAN CENTRE for CHILD PROTECTION®
Helping families. Protecting children.

Suomen Safer
Internet -hanke

INHOPE

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

POLIISI
KESKUSRIKOSPOLIISI

LASTEN SUOJELU JA NETTIVIHJE -TOIMINNON VUOSIRAPORTTI 2024

TAITTO: ATTE NYKÄNEN / PELASTAKAA LAPSET

Pelastakaa Lapset on maailman johtava sitoutumaton lapsijärjestö, joka saa aikaan välittömiä ja pysyviä muutoksia lasten elämässä. Yhdessä turvaamme jokaisen lapsen oikeuden elämään, suojeluun, oppimiseen ja osallisuuteen Suomessa ja maailmalla.

Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.

pelastakaa lapset.fi

Pelastakaa Lapset